

Lotterinemnda

Vedtak i Lotterinemnda 20. november 2024

Sak 2024/810 – Tiergarten Marketing Ltd – klage på vedtak om stans av ulovlig markedsføring av pengespill

Lotterinemndas medlemmer: Leder Martin Hennig, medlem Shabneet K. Bains og varamedlem Dagrun Haider

Innledning

- (1) Lotteritilsynet fattet 30. januar 2024 vedtak mot selskapene Tiergarten Marketing Ltd, Baris Entertainment AS og Viken Underholdning AS (heretter omtalt som «Tiergarten», «Baris Entertainment», «Viken Underholdning» eller «klagerne») med pålegg om stans av ulovlig markedsføring av pengespill, jf. pengespilloven § 6 andre ledd bokstav a.
- (2) Bakgrunnen for vedtaket er at det markedsføres pengespill som ikke er tillatt i Norge på nettstedet Schpell.com og i Schpell sine kanaler på Twitch, Kick, Youtube, Instagram og Discord. I tillegg publiseres det videoer av norske profiler som spiller slike pengespill på Schpell.com og på Schpells andre sosiale medier-plattformer. Lotteritilsynet vurderer at dette er aktiviteter som fremmer omsetningen av pengespill, og følgelig er å anse som brudd på markedsføringsforbudet etter pengespilloven § 6 andre ledd bokstav a.

Sakens bakgrunn

- (3) Lotteritilsynet mottok i perioden juli 2023 til november 2023 en rekke tips om at Tiergarten driver ulovlig markedsføring av pengespill på Schpell.com og gjennom Schpell sine kanaler på andre sosiale medier-plattformer. Tipsene gjaldt i hovedsak markedsføring ved bruk av «påvirkerne» Sebastian Nielsen Brevik og Henrik Lie Viken. Påvirkere, også kalt «influensere», er en betegnelse for personer med evne til å påvirke, og som har en egen kanal i sosiale medier der personlige innlegg gjerne blandes med kommersielle innlegg.
- (4) Tiergarten er et kypriotiskregistrert selskap som eier kasinoportalen Schpell. Det er ikke opplyst hvem som eier Tiergarten.
- (5) Baris Entertainment er et aksjeselskap eid av Sebastian Nielsen Brevik (heretter Brevik) gjennom morselskapet Baris Capital AS. Lotteritilsynet har i sitt vedtak lagt til at det foreligger en avtale mellom Baris Entertainment og Tiergarten om at Brevik skal strøme live på Schpell sin kanal på Twitch.
- (6) Viken Underholdning er et aksjeselskap eid av Henrik Lie Viken (heretter Viken) Lotteritilsynet har lagt til grunn at Viken ved flere anledninger har deltatt under Brevik sine livesendinger som er sendt i regi av Schpell.

Postadresse:

Postboks 511 Sentrum
5805 Bergen

Besøksadresse:

Zander Kaaes gate 7
5015 Bergen

Telefon:

+47 55 19 30 00

- (7) På bakgrunn av tipsene gjennomførte Lotteritilsynet 17. november 2023 et tilsyn med Tiergartens aktiviteter på Schpell.com og andre kanaler. Tilsynet viste til at Tiergarten og tilknyttede selskaper markedsfører eller medvirker til å markedsføre pengespill som ikke har tillatelse i Norge gjennom kasinoportalen Schpell i strid med pengespilloven § 6 andre ledd bokstav a.
- (8) Lotteritilsynet varslet 20. november 2023 selskapene Tiergarten, Baris Entertainment og Viken Underholdning, om at de ville fatte vedtak med pålegg om stans av all markedsføring eller medvirkning til markedsføring av pengespill som ikke har tillatelse etter pengespilloven, på Schpell.com og på Schpell sine egne kanaler på Twitch, Kick, Youtube, Instagram og Discord.
- (9) Baris Entertainment innga merknader til varselet 4. desember 2024, og opplyste at Brevik er innleid av Tiergarten for å streame live på Twitch noen timer per uke for et internasjonalt publikum. Viken Underholdning innga ikke merknader til forhåndsvarselet.
- (10) I perioden 4. desember 2023 til 3. januar 2024 var det korrespondanse mellom Tiergarten og Lotteritilsynet angående forhåndsvarselet. Tiergarten ble gitt utsatt svarfrist og innga merknader til forhåndsvarselet 3. januar 2024. Selskapet anser Schpell som en internasjonal merkevare med et engelskspråklig publikum, og at selskapet ikke retter seg inn mot et spesifikt marked.
- (11) Lotteritilsynet fattet vedtak 30. januar 2024 med følgende konklusjon:

«Tiergarten Marketing Ltd., Baris Entertainment AS v/Sebastian Brevik, Viken Underholdning v/Henrik Lie Viken og andre tilknyttede norske selskap eller personer må stanse å markedsføre eller medvirke til å markedsføre pengespill som ikke er tillatt i Norge på nettstedet Schpell.com og Schpell sine kanaler på Twitch, Kick, Youtube, Instagram og Discord, i Norge og fra utlandet rettet mot Norge. Pålegget gjelder også slik markedsføring av pengespill i andre kanaler som Schpell benytter, og markedsføring av affiliates-virksomheten Schpell.

Frist for å etterkomme vedtaket settes til 20. februar 2024.»
- (12) KPMG Law Advokatfirma AS v/advokat Tor Henning Rustan Knudsen påklaget vedtaket 11. mars 2024 på vegne av de tre partene samlet.
- (13) Lotteritilsynet sendte 15. mars 2024 et forhåndsvarsel til partene i saken om vedtak med pålegg om å inngi informasjon. Lotteritilsynet opplyste at det i klagen fremkom opplysninger om saken og partenes rolle som tilsynet ønsket å undersøke nærmere, og Lotteritilsynet ba partene om å besvare og dokumentere en rekke spørsmål. Lotteritilsynet ba om å få de opplistede opplysningene oversendt innen 3. april 2024, og varslet samtidig at de ville vurdere å fatte vedtak med pålegg om å gi slik informasjon i tråd med pengespilloven § 26 første ledd om de ikke mottok opplysningene.
- (14) Klagerne sendte 14. april 2024 merknader til Lotteritilsynets brev 15. mars 2024. Klagerne anførte at Lotteritilsynets anmodning går utover de materielle rammene for klagen, og bestred at tilsynet har hjemmel for å ilegge pålegg om å inngi etterspurte informasjon. Klagerne la derfor ikke frem dokumentasjonen Lotteritilsynet etterspurte,

men ga informasjon knyttet til hvilke endringer selskapene foretok etter å ha mottatt forhåndsvarselet 20. november 2023.

- (15) Lotteritilsynet mente saken var tilstrekkelig opplyst, og valgte å ikke gå videre med et pålegg til partene om å gi opplysninger for at klagesaken ikke skulle trekke ut i tid. Som følge av at det ikke ble truffet vedtak med pålegg om å gi opplysninger har ikke Lotteritilsynet kommentert merknadene som ble fremsatt av klagerne i brev 14. april 2024.
- (16) Lotteritilsynet vurderte klagen, men konkluderte med at den ikke ga grunnlag for å endre eller oppheve vedtaket, jf. lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker av 10. februar 1967 (forvaltningsloven) § 33. Klagen og sakens dokumenter ble oversendt Lotterinemnda ved Lotteritilsynets innstilling 16. mai 2024.

Lotteritilsynets vedtak

- (17) Lotteritilsynet begrunner vedtaket med at det markedsføres pengespill som ikke er tillatt i Norge på Schpell.com og på Schpell sine kanaler på andre plattformer. Lotteritilsynet viser til at markedsføringen er for pengespill som innebærer høy risiko for å skape spilleproblemer, og som treffer en ung målgruppe med et særlig behov for å bli beskyttet mot slike pengespill.
- (18) Markedsføringen skjer for det første på Schpell.com. Dette er et nettsted som fungerer som en kasinoportal hvor det annonseres og lenkes til pengespill som ikke er tillatt i Norge, med tilbud om bonuser, giveaways og lignende. I tillegg lenkes det til videoer av norske profiler som spiller pengespillene som markedsføres gjennom Schpell.com. Markedsføringen skjer videre i Schpell sine kanaler på Twitch, Kick og Youtube, gjennom bruk av norske profiler som strømmer at de spiller pengespill uten tillatelse i Norge. Dette er aktiviteter som fremmer omsetningen av pengespill, og er å anse som et brudd på forbudet mot å markedsføre eller medvirke til å markedsføre pengespill etter pengespillloven § 6 andre ledd bokstav a.
- (19) Lotteritilsynet viser til at markedsføringsforbudet både rammer handlinger som skjer i Norge og fra utlandet rettet mot Norge. Lotteritilsynet vurderer at Tiergarten markedsfører pengespill i Norge, gjennom avtale med og bruk av norske selskap/personer i markedsføringen. Lotteritilsynet viser til at virksomheten i alle tilfeller må anses som rettet mot det norske markedet ved at Tiergarten bruker norske personer i markedsføringen.
- (20) Lotteritilsynet opplyser at de ser at bruken av norsk språk og norsk valuta på Schpell.com og i tilhørende kanaler har opphørt etter tilsynets varsel om vedtak, men at dette ikke er avgjørende for tilsynets vurdering når markedsføringen rettet seg mot det norske markedet ved å benytte norske selskaper og profiler som tiltrekker seg et norsk publikum.

Partenes anførsler

- (21) Tiergarten, Baris Entertainment og Viken Underholdning har sendt inn felles klage på vedtaket, og har i det vesentlige anført:
- (22) Det anføres at vedtaket bygger på uriktige forutsetninger om partene, og at partene derfor tillegges et juridisk ansvar det ikke er grunnlag for. Det vises til at Tiergarten eier Schpell,

og at det ikke er korrekt at Schpell er eid av Brevik og Viken, slik Lotteritilsynet har lagt til grunn i sine tilsynsrapporter.

- (23) Tiergarten er et kypriotisk selskap som markedsfører pengespill mot et internasjonalt publikum. Schpell.com tilbyr ikke pengespill, og nettsiden består hovedsakelig av informasjon om, og annonser for pengespill. I tillegg kringkaster Schpell livesendinger som omhandler pengespill, men viser til at innholdet i livesendingene er uavhengig av innholdet på Schpell.com for øvrig. Klagerne anfører at deltakerne i livesendingene ikke kan holdes ansvarlig for det innholdet som for øvrig finnes på Schpell.com. Det vises til at Lotteritilsynet ikke har skilt mellom de to elementene, og at det derfor hefter feil ved tilsynets tilnærming til partenes roller i saken og tilhørende juridisk ansvar.
- (24) Selskapet Baris Entertainment er eid av Brevik. En av selskapets aktiviteter er knyttet til at Brevik deltar som kommentator i livestrømming fra Schpell sine kanaler. Strømmingen er i regi av Schpell, og ikke Baris Entertainment. Baris Entertainment har ingen rolle i Schpells øvrige innhold på nettsiden eller andre plattformer, og det anføres at Lotteritilsynet feilaktig har vektlagt dette innholdet i vedtaket rettet mot Baris Entertainment. Det er kun innholdet i livesendingen, hvor Brevik deltar, som kan legges til grunn for vurderingen av om Baris Entertainment ulovlig markedsfører pengespill.
- (25) Klagerne anfører videre at Lotteritilsynet ikke hadde grunnlag for å rette et pålegg om stans av ulovlig markedsføring mot Viken Underholdning. Det vises til at selskapet ikke har relasjon til verken Tiergarten, Schpell.com eller Baris Entertainment. Det eneste tilknytningspunktet som foreligger er at eier av selskapet, Henrik Viken, er venn av Sebastian Brevik. Viken har ved enkelte anledninger vært på besøk hos Brevik når han har holdt livesendinger, og derfor deltatt under sendingen. Det vises til at deltakelsen kun har vært underholdning dem imellom, og at Viken ikke har deltatt som ledd i markedsføring. Viken Underholdning har ikke kontrakt med noen av partene i saken og har heller ikke mottatt godtgjørelse i forbindelse med at han har deltatt i livesendinger. Viken har heller ikke delt innhold fra Schpell.com i egne sosiale medier.
- (26) Klagerne anfører videre at vedtaket er i strid med EØS-regelverket og det såkalte senderlandsprinsippet som er hjemlet i EU-direktiv 2010/13. Prinsippet innebærer at en annen stat ikke kan sette begrensninger for sendingen selv om kringkastingen har virkning i andre mottakerland enn sendelandet. Det vises til at Schpells livsendinger omfattes av senderlandsprinsippet fordi sendingene er fra et utenlandsk selskap til et utenlandsk publikum.
- (27) De tre selskapene anfører videre at det ikke foreligger markedsføring som er i strid med pengespilloven § 6, og viser til at flere av bestemmelsens vilkår ikke er oppfylt.
- (28) Det vises for det første til at aktiviteten ikke retter seg mot det norske markedet, og at det under enhver omstendighet er foretatt endringer fra tidspunktet for varsel av 30. november 2023 og frem til vedtakstidspunktet som gjør at markedsføringen ikke er rettet mot det norske markedet. Klagerne viser til at kommunikasjonen på Schpell.com og under livesendingene i hovedsak har foregått på engelsk. De få videoene med norskspråklig innhold ble fjernet etter varselet. Koblingene som er tilgjengelig på nettsiden går kun til engelskspråklige nettsider, og det er ingen henvisninger til Norge eller norske aktører på siden. Valutaen på nettsiden var også hovedsakelig i EUR. Klagerne opplyser at grunnen til at det ble funnet henvisninger til NOK på Schpell.com

er at siden bruker automatisk geojustering. Henvisningen til NOK var dermed ikke aktiv innretning mot norske brukere.

- (29) Det vises videre til at Schpell er et internasjonalt merkenavn uten tilknytning til det norske spillmarkedet. Alle de offentlige kanalene Schpell er tilgjengelig på, som Youtube, Discord og Twitch, har et internasjonalt preg med bruk av engelsk tekst og tale. Schpell har også økt antall moderatører som sletter ikke-engelskspråklige kommentarer i kommentarfelt, noe klagerne mener underbygger at Schpells virksomhet ikke er rettet mot det norske markedet. Videoene som er omtalt i vedtaket har engelske titler og aktørene i videoene snakker engelsk når de retter seg mot publikum. Det er noen få innslag av norsk språk mellom spillerne, men klagerne påpeker at dette er naturlige utrop mellom venner som ikke retter seg mot publikum.
- (30) Klagerne anfører at Lotteritilsynets faktagrunnlag er svært mangelfullt utredet når det kommer til Schpells innretning mot det norske markedet. Gjennomgangen av sakens dokumenter viser at en tipser har vist til plattformer som Instagram, TikTok og Discord, mens Lotteritilsynet kun har vist til en tom Instagram-side uten innhold. Videre fremgår det at tilsynet ikke har undersøkt innholdet på plattformene TikTok og Discord under henvisning til interne retningslinjer og at Discord krever innlogging. Klagerne mener derfor at vedtaket ikke kan bygge på disse udokumenterte påstandene. Flere av kanalene som Lotteritilsynet bygger vedtaket på er heller ikke Schpell sine offisielle kanaler. Schpell har ikke offisielle kanaler på TikTok, Instagram eller Discord. Enkelte videoer på plattformer som TikTok og Instagram med innslag av norsk språk kommer fra «fankontoer», og er utenfor Schpell sin kontroll. Klagerne anfører at det derfor må ses bort fra disse videoene.
- (31) Når man åpner opp Schpell.com i en nettleser kommer det opp et varsel som opplyser internasjonale brukere om at pengespill kan være ulovlig i visse jurisdiksjoner, og at man må være over 18 år for å besøke siden. Selskapene anfører at varselet reduserer risikoen for at unge brukere eksponeres for pengespill, og at brukere som befinner seg i jurisdiksjoner som forbyr pengespill blir oppfordret til å forholde seg til reglene der de befinner seg.
- (32) Selskapene viser til at det eneste momentet som isolert trekker i retning av at aktivitetene er rettet mot Norge er at Tiergarten bruker norske påvirkere i markedsføringen på kasinoportalen Schpell. Dette forholdet alene kan ikke være tilstrekkelig til å fastslå at markedsføringen er rettet mot Norge. I forlengelse av dette viser klagerne til at en rekke norske profiler markedsfører spillselskaper, og at Lotteritilsynet ikke har ettergått disse profilene med et tilsvarende forbud. Profilene har et langt større publikum i Norge sammenlignet med Brevik, og det anføres at det er vanskelig å se at det foreligger forskjeller som skal ha avgjørende betydning. Når det gjelder Baris Entertainment presiseres det at Brevik ikke bruker de offentlige kontoene sine på sosiale medier til å promotere eller dele fra livesendingene i regi av Schpell, og innholdet er i mindre grad tilgjengelig for et norsk publikum. At norske borgere isolert opptrer i livesendinger på en engelskspråklig, internasjonal plattform, fremstår ikke som målrettet markedsføring mot det norske markedet.
- (33) Klagerne viser videre til at det ikke er et rettslig grunnlag for at norske borgere skal forhindres i å ta internasjonale oppdrag på grunn av statstilhørighet. Klagerne anfører at pålegget er diskriminerende, og i strid med lov 16. juni 2017 nr. 51 om likestilling og forbud mot diskriminering (likestillings- og diskrimineringsloven) § 6.

- (34) Klagerne viser for det andre til at livesendingene i regi av Schpell ikke utgjør markedsføring etter pengespilloven § 6. Klagerne påpeker at enhver eksponering eller tilknytning til pengespill ikke kan omfattes av loven, og at det må stilles et minstekrav om at aktiviteten er ment å fremme omsetning. Slik klagerne ser det må det avgjørende være om innholdet på Schpell.com kan fremstå som en invitasjon til publikum om å benytte seg av spilltjenestene.
- (35) Det anføres at Lotteritilsynet utelukkende har lagt vekt på at det er delt videoer/bilder av at man spiller pengespill, uten at tilsynet har foretatt noen vurdering av om dette fremmer omsetning. Klagerne viser til at livesendingene fra Schpell.com ikke er markedsføring, men at sendingene er utført i underholdningsøyemed. Det er ikke ulovlig å spille utenlandske pengespill i Norge, og selv om man strømmer at man spiller pengespill kan ikke dette være tilstrekkelig til at aktiviteten er promotering av pengespill. Klagerne påpeker at utgangspunktet må være at slik strømming er lovlig ettersom det er snakk om å vise en aktivitet klagerne betrakter som lovlig. Videre fremkommer det under sendingene at brukere bør holde seg unna gambling, og det kommer automatisk opp en «Gambling aware»-melding hvert tiende minutt i chatten. Klagerne anfører at dette er det motsatte av å fremme omsetning av pengespill, noe som er påkrevd under markedsføringsforbudet.
- (36) Det anføres også at sendingene er vernet av ytringsfriheten, og at Brevik og Viken som deltakere i sendingene må ha lov til å kommentere pengespill som er ulovlige å markedsføre i Norge.
- (37) Avslutningsvis anfører klagerne at det ikke markedsføres for pengespill som retter seg mot det norske markedet etter pengespilloven § 4. I vedtaket er det vist til at Schpell annonserer og lenker til spill som ikke er tillatt i Norge, men Lotteritilsynet begrunner ikke hvorvidt disse spillene er forbudt etter pengespilloven § 4 første ledd. Ingen av pengespillene som vedtaket viser til er nevnt under hyperlinken «Se hvilke spillskap som er ulovlig i Norge» på Lotteritilsynets nettside. Klagerne anfører at det er en grunnleggende forutsetning at pengespillene er i strid med norsk lovverk for at markedsføring av pengespillene er forbudt, og at vedtaket ikke er tilstrekkelig begrunnet når Lotteritilsynet ikke har redegjort for dette.
- (38) Det vises for øvrig til klagen i sin helhet.

Lotteritilsynets innstilling

- (39) Lotteritilsynet har ikke funnet grunn til å omgjøre vedtaket, og oversendte klagen med innstilling 16. mai 2024 til Lotterinemnda for behandling. I innstillingen kommenterer Lotteritilsynet anførselene som ble fremsatt i klagen.
- (40) Lotteritilsynet er ikke enig i anførselen om at livesendingene i regi av Schpell ikke er «markedsføring» etter pengespilloven § 6. Lotteritilsynet vurderer at livesendingene er iverksatt for å fremme omsetningen av pengespill, og at sendingene mest sannsynlig vil oppfattes av publikum som markedsføring. Hvorvidt det foreligger markedsføring på kanalene til Schpell beror på en vurdering av virksomheten sett under ett, noe som innebærer at livesendingene må vurderes ut fra konteksten de presenteres. I denne saken er videoene og bildene som viser at Brevik og andre spiller pengespill delt på kanalene til Schpell, sammen med annen reklame for pengespill. Baris Entertainment har også en avtale med selskapet bak Schpell om å strømme at han spiller pengespill, og aktiviteten

fremstår iverksatt for å trekke flere personer til Schpell.com og spillsidene som Schpell markedsfører, og på denne måten øke omsetningen til pengespillene. Livesendingene fremstår dermed som en del av markedsføringen.

- (41) Lotteritilsynet finner videre ikke grunnlag for å vurdere hvorvidt handlingene til Tiergarten, Baris Entertainment og Viken Underholdning er å anse som markedsføring eller medvirkning til markedsføring da begge handlingene er forbudt, og alle selskapene har gjennom sine handlinger overskredet den nedre grensen for medvirkning. Lotteritilsynet bemerker at Viken Underholdning har en mindre fremtredende rolle i saken, men han deltar likevel under enkelte livesendinger sammen med Brevik. Lotteritilsynet vurderer at Vikens aktive tilstedeværelse under sendingene i det minste er tilstrekkelig til å kvalifisere hans handlinger som medvirkning til markedsføring av pengespill. Tilsynet vektlegger at Viken gjennom sine opptredener trekker flere seere til sendingene.
- (42) Når det gjelder anførselen knyttet til ytringsfrihet kan ikke Lotteritilsynet se at vedtaket ikke ivaretar hensynet til ytringsfrihet. Kommersiell reklame, som denne saken gjelder, nyter ikke samme grunnlovsværn som andre ytringer.
- (43) Videre kommenterer Lotteritilsynet anførselen om at Lotteritilsynets vedtak bygger på uriktige forutsetninger om partene, og at tilsynet ikke har etterlevd utredningsplikten og kravene til forsvarlig saksbehandling etter forvaltningsloven § 17. Lotteritilsynet viser til at markedsføringsforbudet både rammer markedsføring og medvirkning til markedsføring, og at dette innebærer at Lotteritilsynet kan holde flere selskap og personer med ulike roller i saken ansvarlig for samme overtredelse. Som følge av dette vurderer Lotteritilsynet at det ikke er avgjørende for saken å definere fullt ut hvilke roller de involverte har i saken utover å vurdere om de på Schpell.com eller via Schpells øvrige kanaler markedsfører eller medvirker til å markedsføre pengespill som ikke er tillatt i Norge.
- (44) Lotteritilsynet mener videre at de i saksbehandlingen har etterlevd utredningsplikten etter forvaltningsloven § 17. Partene ble gitt anledning til å gi innspill til varselet, og tilsynet har gjennom egne kontroller dokumentert de funnene som ligger til grunn for varselet om vedtak og vedtaket. Lotteritilsynet bemerker at de har hensyntatt de endringer som er foretatt på Schpell.com forut for vedtaket, herunder at Lotteritilsynet i vedtaket bemerker at siden ikke lenger bruker norsk språk og valuta. Det er heller ikke foretatt endringer på Schpell.com eller på Schpells andre kanaler etter stansingsvedtaket som er av betydning for tilsynets vurdering. Lotteritilsynet viser til deres notat 15. mai 2024 hvor det fremgår at det fortsatt markedsføres for pengespill på Schpell. Schpell sine andre kanaler, og at Brevik og andre norske personer brukes i markedsføringen.
- (45) I klagen anføres det at vedtaket er i strid med senderlandsprinsippet som er hjemlet i AMT-direktivet. Lotteritilsynet viser til at pengespillreklame ikke er koordinert i AMT-direktivet og at statene som følge av dette kan treffe tiltak for å håndheve egne regler for å styrke forbrukerbeskyttelsen på pengespillområdet. Lotteritilsynet viser til at tjenesten Schpell heller ikke er registrert som tilbyder av fjernsyn eller audiovisuelle bestillingstjenester, og at det er lite sannsynlig at Schpell sine tjenester faller inn under AMT-direktivet.
- (46) Lotteritilsynet er videre ikke enig i klagernes anførsel om at kasinoportalen Schpell og pengespillene som markedsføres via Schpell ikke retter seg mot det norske markedet.

Lotteritilsynet vurderer at virksomheten til Schpell fremstår særlig tilrettelagt for det norske markedet, og viser til momentene som er lagt til grunn i vedtaket. I tillegg bemerker Lotteritilsynet at merkenavnet «Schpell» har klare likheter med norske ord som «spill» og «spell» som kan assosieres med pengespill. Ordet «Schpell» eksisterer ikke på andre språk og tilsynet kan ikke se at merkenavnet har internasjonal rekkevidde. Lotteritilsynet viser til at det er bruken av norske påvirkere i markedsføringen som i særlig grad gjør at markedsføringen fremstår rettet mot det norske markedet. At Tiergarten bruker norske påvirkere fremstår som en bevisst strategi for å rekruttere norske spillere til pengespillene som promotes på Schpell.com. Brevik og Viken kommuniserer utelukkende på norsk i sine kanaler på sosiale medier, og det er sannsynlig at de fleste av deres følgere er norske. Lotteritilsynet mener derfor at Brevik og Viken i hovedsak har innflytelse på det norske markedet, og ikke kan sammenlignes med internasjonale påvirkere som har påvirkningskraft i flere land.

- (47) Når det gjelder pengespillsidene som markedsføres på kasinoportalen Schpell, vurderer Lotteritilsynet at flere av disse må anses som rettet mot Norge gjennom bruk av norsk språk og valuta. Dette gjelder blant annet pengespillene som vist til i vedtaket, og tilsynet viser til skjermklipp fra disse nettsidene i sitt notat av 15. mai 2024. Flere av pengespillsidene som det er lenker til på Schpell.com er norskspråklige eller endrer språk til norsk dersom en går videre på siden og forsøker å registrere seg som spiller. Et spilltilbud kan også være rettet mot Norge selv om det ikke benyttes norsk språk og valuta, og det vil blant annet ha betydning om spillsiden bruker norske personer i markedsføringen, slik som i foreliggende sak. Lotteritilsynet vurderer at den ulovlige markedsføringen på kasinoportalen Schpell ikke kan anses som stanset før bruken av norske påvirkere i markedsføringen opphører, og at spillsidene som markedsføres ikke lenger retter seg mot Norge.
- (48) Avslutningsvis avviser Lotteritilsynet anførselen om at pålegget er i strid med likestillings- og diskrimineringsloven § 6.

Partenes merknader til Lotteritilsynets innstilling

- (49) Klagerne har sendt inn felles merknader til Lotteritilsynets innstilling, og har i det vesentlige anført:
- (50) Klagerne anfører at klagesaksbehandlingen ikke er ment å skulle reparere feil ved det underliggende vedtaket der det i realiteten bygges en ny sak basert på andre etterfølgende omstendigheter. Slik klagerne ser det ber Lotteritilsynet i realiteten klageinstansen om å fatte et vedtak i første instans på tvers av gjeldende prinsipper om saksutredning, kontradiksjon og klageadgang. Videre viser klagerne til at Lotteritilsynet i innstillingen har lagt vekt på at partene ikke la frem informasjon som ble etterspurt i tilsynets varsel om pålegg om å inngi informasjon 15. mars 2024. Klagerne anfører at forvaltningen ikke står fritt til å trekke slike bevisslutninger og at dette i seg selv er en saksbehandlingsfeil. Alt faktum som legges til grunn må kunne underbygges med bevis.
- (51) Klagerne opprettholder også sin anførsel om at vedtaket er i strid med senderlandsprinsippet som er hjemlet i AMT-direktivet. Klagerne bemerker at det ikke er avgjørende at pengespillreklame ikke er koordinert med AMT-direktivet. Denne saken dreier seg ikke om pengespillreklame under en audiovisuell sending, men en sending om pengespill som sådan. Det er kun førstnevnte type markedsføring som ikke er koordinert med direktivet. Medlemmenes adgang til å innføre lokale restriktive regler omfatter ikke

mer enn å begrense enkeltelementer i en sending, som reklameinnslag mellom programmer. Klagerne mener AMT-direktivet verner sendinger som sådan og viser til fortalen punkt 22 og 10, samt Prop. 45 L (2019-2020) punkt 6.2.3.1 og punkt 6.2.3.2. Livesendingene fra Schpell dreier seg om visning av personer som spiller pengespill, og det er ikke mulig å kun sladde informasjon relatert til pengespill fra sendingene. Det er ikke mulig å fjerne/stanse elementene Lotteritilsynet mener er ulovlig markedsføring uten å stanse hele sendingen.

- (52) Videre anfører klagerne at det er Medietilsynet som har kompetanse til å vurdere anvendelsen av senderlandsprinsippet, og det vises til Prop. 45 L (2019-2020) pkt. 6.2.3.2. Lotteritilsynet kan ikke selv ta stilling til rammene for det redaksjonelle innholdet og den tilhørende betydning det har for anvendelsen av senderlandsprinsippet. Klagerne anfører derfor at pålegget om stansing verken kan fattes eller opprettholdes uten Medietilsynets vurdering av om stansing berører det redaksjonelle innholdet, og at Lotteritilsynets vedtak har en formell kompetansemangel.
- (53) Klagerne opprettholder sine anførsler knyttet til at partenes konkrete roller ikke er hensyntatt i vedtaket eller innstillingen. Klagerne bemerker at partene har krav på en konkret vurdering av deres rolle og i hvilken grad deres handlinger innfrir vilkårene i pengespilloven § 6, samt at det både må tas stilling til subjektive og objektive forhold.
- (54) Når det gjelder Viken Underholdning anføres det at det er vanskelig å konstatere subjektiv skyld ettersom Viken ikke har noe samarbeid med Tiergarten. Han har ikke hatt noen annen rolle enn at han ved enkelte anledninger har deltatt mens Brevik har livestrømmet at han har spilt pengespill. Viken har deltatt i dialogen, men dette medfører ikke at han har utvist subjektiv skyld med tanke på de rettslige vilkårene i markedsføringsforbudet. Videre anføres det at det ikke er identifikasjon mellom Viken og selskapet Viken Underholdning, og at det er liten grunn til at selskapet har noen rolle i saken. Det foreligger ingen informasjon i saken om at deltakelsen i Brevik sine livesendinger er del av selskapets forretningsvirksomhet. Det manglende samarbeidet med Schpell/Tiergarten er avgjørende for denne vurderingen, ettersom det har formodningen mot seg at selskapet har noen rolle i aktivitet som ikke er formalisert.
- (55) Når det gjelder Baris Entertainment anføres det at det er selskapet som er part i saken, og ikke Brevik. Det er ikke automatikk i at alle aktiviteter på det personlige plan også er aktiviteter selskapet svarer for, og det vises til at Lotteritilsynet ikke har sondret tilstrekkelig rundt dette i vedtaket.
- (56) Klagerne noterer at Lotteritilsynet i innstillingen hovedsakelig har lagt vekt på at Tiergarten bruker norske påvirkere når de vurderer om markedsføringen på Schpell.com og i Schpell sine øvrige kanaler er rettet mot Norge. Det anføres at Lotteritilsynet kun har vektlagt statstilhørighet, og at tilsynet ikke har foretatt den konkrete helhetsvurderingen som loven legger opp til. Klagerne anfører at grunnlaget for at vedtaket er i strid med likestillings- og diskrimineringsloven § 6 styrkes ettersom Lotteritilsynet hovedsakelig viser til at det er Brevik og Viken sin statstilhørighet som medfører at det foreligger ulovlig markedsføring. Klagerne viser til at en lovregel kan være diskriminerende selv om lovgiver ikke har uttalt seg om problemstillingen i forarbeidene, og at reglene må tolkes slik at diskriminering unngås. Klagerne bestrider også at dette er lovlig diskriminering da terskelen for dette er høy, og at det i foreliggende sak er snakk om å forby det som ellers er en lovlig handling, nemlig å strømme at man spiller pengespill.

- (57) Klagerne bestrider videre at informasjon som er tilkommet i etterkant av vedtaket, slik som Lotteritilsynets utredning datert 15. mai 2024, kan inntas i saksgrunnlaget. Klagerne nevner også at Lotteritilsynet i på side 6 i innstillingen kommer med ny informasjon som går på at Brevik fronter «Wespin». «Wespin» var ikke en del av vedtaket, og Lotteritilsynet fremstiller det som at dette er en aktivitet som Brevik bedriver. Dette er ikke ensbetydende med at selskapet Baris Entertainment er involvert.
- (58) Det vises ellers til merknadene i sin helhet.

Det rettslige grunnlaget

- (59) Det rettslige grunnlaget er lov 18. mars 2022 nr. 12 om pengespill (pengespilloven).
- (60) Det følger av pengespilloven § 4 at man ikke kan tilby pengespill rettet mot det norske markedet uten tillatelse. Norsk Tipping har enerett til å tilby pengespill som har høye premier, høy omsetning eller høy risiko for å skape spilleproblemer, jf. pengespilloven § 10.
- (61) Etter pengespilloven § 6 andre ledd bokstav a er det forbudt å markedsføre eller medvirke til å markedsføre pengespill som ikke er tillatt etter pengespilloven.
- (62) Ved forhold i strid med pengespilloven kan Lotteritilsynet gi pålegg til de ansvarlige om å rette det ulovlige forholdet eller fastsette at den ulovlige virksomheten skal opphøre eller stenge, jf. pengespilloven § 32. Videre kan Lotteritilsynet treffe vedtak om tvangsmulkt for å få gjennomført pålegget jf. pengespilloven § 33.
- (63) Av forvaltningsloven § 34 følger det at klageinstansen kan prøve alle sider av saken og herunder ta hensyn til nye opplysninger. I dette ligger at klageinstansen fullt ut kan prøve både rettsanvendelsen, saksbehandlingen, faktum og det frie skjønn. Klageinstansen kan selv treffe nytt vedtak i saken eller oppheve det og sende saken tilbake til underinstansen til helt eller delvis ny behandling.

Lotterinemndas vurdering

- (64) Lotterinemnda skal ta stilling til Tiergarten Marketing Ltd, Baris Entertainment AS og Viken Underholdning AS' klage over Lotteritilsynets vedtak 30. januar 2024 med pålegg om stans av ulovlig markedsføring av pengespill.
- (65) Klagerne har anført at Lotteritilsynet ikke har tatt stilling til om partene har utvist subjektiv skyld. Lotterinemnda bemerker at vedtaket er et pålegg om stans av ulovlig markedsføring av pengespill i strid med pengespilloven § 6. Pålegg om stans er en reaksjon som ilegges av forvaltningsorganer knyttet til lovbrudd, men som ikke kan regnes som en administrativ sanksjon fordi et pålegg om stans ikke er straff, jf. Prop. 220 L (2020-2021) punkt 16.2.1. Ettersom vedtaket ikke er å anse som straff, gjelder det følgelig ikke noe krav om subjektiv skyld.
- (66) Spørsmålet for Lotterinemnda er om markedsføring av pengespill på kasinoportalen Schpell.com og livesendinger med norske påvirkere som spiller pengespill er ulovlig markedsføring etter pengespilloven § 6.

- (67) Lotterinemnda tar utgangspunkt i ordlyden i pengespilloven § 6 andre ledd bokstav a som slår fast at «[d]et er forbudt å markedsføre eller medvirke til å markedsføre pengespill som ikke er tillatt etter pengespilloven».
- (68) Markedsføringsforbudet rammer vidt og vil omfatte all aktivitet som blir iverksatt for å fremme omsetningen av pengespill som ikke har tillatelse i Norge, jf. Prop. 220 L (2020-2021) (heretter Prop. 220 L) punkt 9.4.2. Det er ikke nødvendig at markedsføringen skjer mot betaling eller annen form for godtgjøring. All aktivitet som iverksettes for å fremme omsetningen av pengespill er i utgangspunktet omfattet, jf. punkt 9.4.2. Forbudet vil også ramme markedsføring som sendes fra utlandet, dersom markedsføringen er rettet mot det norske markedet, jf. pengespilloven § 3. Om markedsføringen er rettet mot Norge beror på en helhetsvurdering, jf. Prop. 220 L punkt 9.1.5.
- (69) Markedsføringsforbudet etter pengespilloven § 6 andre ledd bokstav a omfatter også medvirkning til markedsføring. Når det gjelder rekkevidden av medvirkningsansvaret går det en grense mot vernet av ytringsfriheten etter Grunnloven § 100. Det fremgår av Prop. 220 L punkt 20 merknader til § 6 at det beror på en konkret vurdering i det enkelte tilfelle om handlingen er å regne som medvirkning til markedsføring eller om handlingen er vernet av ytringsfriheten. I vurderingen skal det legges vekt på hvem som er avsender av informasjonen, innholdet og utformingen av informasjonen, hvordan informasjonen er presentert og hvordan aktiviteten blir oppfattet av publikum. Aktiviteter som ikke fremmer omsetningen av pengespill og heller ikke oppfattes av publikum som tilbud eller markedsføring av pengespill, vil som hovedregel ikke være omfattet av forbudet, jf. Prop. 220 L punkt 20 merknader til § 6.
- (70) I Norge har Norsk Tipping enerett til å tilby pengespill som har høye premier, høy omsetning eller høy risiko for å skape spilleproblemer, jf. pengespilloven § 4 og § 10. Utgangspunktet er derfor at markedsføring av pengespill fra andre selskaper enn Norsk Tipping er forbudt. Forbudet rammer alle typer pengespill som ikke har tillatelse etter pengespilloven, både fysiske pengespill og pengespill over internett.
- (71) Klagerne har levert felles klage til Lotterinemnda. Nemnda vil først gjennomgå klagerne felles anførsler knyttet til Lotteritilsynets saksbehandling, før de tre selskapenes saksforhold vurderes hver for seg.

Anførsel om saksbehandlingsfeil

- (72) Klagerne har anført at saken er utilstrekkelig utredet. Ifølge klagerne underbygger Lotteritilsynets brev 15. mars 2024 dette poenget ved at tilsynet tilsynelatende søker å reparere feil i vedtaket gjennom å foreta nye undersøkelser. Slik Lotterinemnda vurderer det var saken allerede på dette tidspunktet tilstrekkelig opplyst. Informasjon som ble etterspurt i brev 15. mars 2024 ville nok gitt tilsynet et enda bedre vurderingsgrunnlag, men tilsynet hadde allerede mottatt en rekke tips, og gjennomførte på bakgrunn av tipsene en tilsynsaksjon for å avdekke de ulovlige forholdene. Tipsene og den etterfølgende tilsynsaksjonen ga grunnlag til å fatte vedtak om stans av ulovlig markedsføring, jf. forvaltningsloven § 17. Det utgjør derfor ingen saksbehandlingsfeil når tilsynet ikke omgjør vedtaket fordi selskapene lot være å oppgi den etterspurte informasjonen.
- (73) Klagerne har også bestridt at informasjonen som har tilkommet i etterkant av vedtaket, herunder Lotteritilsynets nye utredning 15. mai 2024, kan inntas i saksgrunnlaget. Lotterinemnda viser til at klageinstansen kan prøve alle sider av saken, og herunder ta

hensyn til nye omstendigheter, jf. forvaltningsloven § 34. Klageinstansen skal foreta en ny prøving av saken, og som en konsekvens av dette kan klageinstansen hensynta nye omstendigheter som har tilkommet etter førsteinstansens vedtak. At klageorganet skal basere sin avgjørelse på de faktiske forholdene som foreligger når den treffer sitt vedtak er lagt til grunn i HR-2021-203-A avsnitt 59.

- (74) Til klagernes anførsel om at klageinstansen ikke kan reparere feil ved Lotteritilsynets vedtak vil Lotterinemnda påpeke at klageinstansen skal foreta en fullstendig prøving av saken. Lotterinemnda skal ta stilling til om det er tilstrekkelig bevisgrunnlag for å fatte vedtak om at den aktuelle markedsføringen er i strid med pengespilloven § 6 andre ledd bokstav a. Om Lotterinemnda kommer frem til at det foreligger en saksbehandlingsfeil ved vedtaket, vil vedtaket likevel være gyldig når det er grunn til å regne med at feilen ikke har virket inn på vedtakets innhold, jf. forvaltningsloven § 41.

Tiergarten Marketing Ltd

- (75) Tiergarten er et kypriotisk registrert selskap som eier Schpell.com, en kasinoportal hvor det annonseres og lenkes til pengespill med tilbud om bonuser, giveaways og lignende affiliate-markedsføring. I tillegg bruker Tiergarten norske profiler som strømmer at de spiller pengespill i Schpell sine kanaler på Twitch, Kick og Youtube, samt at Schpell deler videoer og innlegg der det lenkes til eller viser logoen til pengespill. Aktiviteten på Schpell.com og Schpell sine kanaler på andre plattformer er iverksatt for å fremme omsetningen til pengespillene som promoterer, og aktiviteten er markedsføring av pengespill.
- (76) Tiergarten har anført at aktiviteten ikke retter seg mot det norske markedet, og at virksomheten derfor ikke rammes av markedsføringsforbudet i pengespilloven § 6, jf. § 3. Det vises blant annet til at Tiergarten er et utenlandsk selskap og at Schpell er en internasjonal merkevare rettet mot et internasjonalt publikum.
- (77) Hvorvidt markedsføringen av pengespill på Schpell.com og i Schpell sine øvrige kanaler er rettet mot det norske markedet beror på en helhetsvurdering. I Prop. 220 L (2020-2021) punkt 7.1.4.2 er det opplistet en rekke momenter som kan inngå i helhetsvurderingen, men departementet presiserer at listen ikke er uttømmende, og at det vil variere fra sak til sak hva som blir tillagt avgjørende vekt.
- (78) All kommunikasjon på Schpell sine plattformer er i hovedsak på engelsk. Dette gjelder også for livesendingene som sendes i regi av Schpell. I tillegg bruker Schpell.com utelukkende EUR som valuta, og siden har domenet «.com». Isolert sett trekker dette i retning av at markedsføringen retter seg mot et internasjonalt publikum, og at virksomheten ikke er innrettet mot det norske markedet. Det er imidlertid ikke et tungtveiende moment at Schpell bruker engelsk i sine kanaler. Engelsk brukes i stor utstrekning i dagens samfunn, og det må legges til grunn at forbrukere med digital kompetanse, herunder de som ser innhold på videostreamingsplattformer som Twitch, behersker engelsk. Norsk språk som kommunikasjonsform er dermed ikke nødvendig for at innholdet skal forstås av norske forbrukere.
- (79) Selv om all kommunikasjon på Schpell er på engelsk, er flere av pengespillene som Schpell.com lenker til norskspråklige og bruker NOK som valuta. Dette gjelder blant annet pengespillene «Instant Casino», «Posido», «Lucky Ones», og «Wildz». Andre pengespill på siden endrer språk til norsk dersom besøkende går videre på siden og

forsøker å registrere en bruker. Det fremstår for Lotterinemnda som at et flertall av pengespillene som promoterer på Schpell.com enten er norskspråklige eller endrer språk til norsk om man forsøker å registrere seg som bruker. At Tiergarten promoterer norskspråklige pengespill taler klart for at markedsføringen retter seg mot det norske markedet. Lotterinemnda er videre enig med Lotteritilsynet i at merkenavnet «Schpell» har likhetstrekk med norske ord som «spill» og «spell». At merkenavnet gir assosiasjoner til norsk språk trekker i retning av at aktivitetene er rettet mot det norske markedet.

- (80) Tiergarten har videre leid inn Brevik til å være «programleder» i livesendinger som sendes på Schpell sine kanaler på Twitch, der andre norske påvirkere ved flere anledninger har deltatt under Brevik sine livesendinger. En gjennomgang på Schpell.com viser også at Tiergarten gjennomgående bruker norske personer i sine livesendinger, og at det ikke er begrenset til Brevik. Brevik fremstår likevel som ansiktet utad for livesendingene til Schpell. At Tiergarten bruker norske påvirkere i sin markedsføring fremstår som en bevisst strategi for å rekruttere norske spillere til pengespillene som markedsføres på Schpell.com. Brevik bruker norsk på sine sosiale medier, og har en profil som retter seg mot målgruppen nordmenn. Lotteritilsynet har i et notat 15. mai 2024 vist til et LinkedIn-innlegg hvor Brevik skriver at han har rundt to millioner norske visninger i uken på sine kanaler. Sammenlignet med tradisjonelle markedsføringsvarianter er såkalt influensermarkedsføring mer effektiv og målrettet, ettersom den treffer et publikum som allerede har etablert en form for tilknytning og tillit til profilen som benyttes. I motsetning til en tradisjonell reklame i TV eller aviser som treffer bredt, er fordelene med influensermarkedsføring at en lettere kan nå en spesifikk målgruppe. Å benytte norske påvirkere, som hovedsakelig har påvirkningskraft på det norske markedet, gjør markedsføringen skreddersydd for et norsk publikum.
- (81) Lotterinemnda har etter dette kommet til at markedsføringen til Tiergarten retter seg mot det norske markedet, og at markedsføringen er i strid med pengespilloven § 6 andre ledd bokstav a.

Baris Entertainment AS

- (82) Baris Entertainment er et aksjeselskap eid av Brevik gjennom morselskapet Baris Capital AS. Selskapets vedtektsfestede formål er å «[s]elge varer og tjenester innen markedsføring, og annet som naturlig sammenfaller med dette, samt deltakelse i andre selskaper, investeringer og nærliggende virksomhet».
- (83) Baris Entertainment har anført at det ikke foreligger identifikasjon mellom selskapet og Brevik. Det er ifølge klagerne ikke automatisk i at aktiviteter på personlig plan også er aktiviteter som selskapet svarer for. Lotterinemnda er ikke enig i dette resonnementet. Når man bruker påvirkere i markedsføringsøyemed, utnytter man påvirkerens popularitet og følgerskare. Dette gir anledning til å gjennomføre mer treffsikker markedsføring sammenlignet med tradisjonelle markedsføringskanaler. Når selskapet selger markedsføringstjenester som knytter seg til Breviks rolle som påvirker medfører dette at skillet mellom privatpersonen og selskapet viskes ut. Det kan heller ikke være slik at ved å opprette et aksjeselskap så kan vedkommende markedsføre fritt som privatperson gjennom foretaket, ved en slik konstruksjon vil man enkelt omgå formålet med regelverket. Det blir derfor kunstig å operere med et skille mellom privatpersonen Brevik og Baris Entertainment i denne sammenhengen.

- (84) Brevik har i e-post til Lotteritilsynet fra 4. desember 2023 bekreftet at han er innleid av Tiergarten for å ukentlig strøme live på Schpell sin kanal på Twitch. I livesendingene spiller Brevik ulike pengespill, mens følgere kan «delta» ved å kommentere og komme med innspill i en chat underveis i sendingen. Under sending kommer det også opp automatiske meldinger i chatten som linker til kasinoportalen Schpell.com med eksklusive tilbud. I etterkant av sendingene deles video eller klipp fra sendingen på Schpell.com og i Schpell sine kanaler på andre plattformer. Videoene/klippene finner man under fanen «videos» på Schpell.com, og under fanen «WeSpin» er det også et bilde av Brevik. Brevik fremstår dermed også som Schpells ansikt utad.
- (85) Baris Entertainment har anført at livesendingene er utført i underholdningsøyemed, og at sendingene ikke er markedsføring. Dette kan ikke føre frem. At Tiergarten har leid inn Brevik som «programleder» innehar et åpenbart kommersielt formål iverksatt for å fremme omsetningen av pengespill. Brevik bruker kun norsk på sine sosiale medier, og Brevik har som nevnt i et LinkedIn-innlegg skrevet at han har rundt to millioner norske visninger i uken. Det må derfor kunne legges til grunn at følgerskaren hovedsakelig består av nordmenn. Som følge av dette har Brevik en betydelig påvirkningskraft på brukere i det norske markedet. Unge voksne er en særlig attraktiv målgruppe for markedsføring av pengespill, og Tiergarten ønsker å utnytte Breviks appell overfor sine følgere til å promotere pengespill. Lotteritilsynet har i sitt notat 15. mai 2024 dokumentert at Brevik ved en anledning har promotert livesendingene på sine egne sosiale medier, noe som gjør at livesendingene i større grad når Breviks følgere. Videoene og bildene som viser at Brevik spiller pengespill blir videre delt på kanalene til kasinoportalen Schpell, og dette forsterker inntrykket av at Brevik er et ansikt utad for Schpells tjenester. Livesendingene har videre skjedd i Norge, ved at sendingene er strømmet fra Norge av en norsk påvirkner.
- (86) Lotterinemnda har etter dette kommet til at livesendingene er markedsføring av pengespill, og Baris Entertainment har følgelig markedsført pengespill som ikke har tillatelse i Norge i strid med pengespilloven § 6 andre ledd bokstav a.

Viken Underholdning AS

- (87) Spørsmålet Lotterinemnda må ta stilling til er om Viken Underholdning har medvirket til markedsføring av ulovlige pengespill, jf. pengespilloven § 6 annet ledd bokstav a.
- (88) Viken Underholdning har anført at Vikens spontane deltakelse i Brevik sine livesendinger ikke er en del av selskapets forretningsvirksomhet. Viken Underholdning viser til at det ikke er identifikasjon mellom Viken og selskapet. Lotterinemnda er ikke enig i dette. Viken Underholdning er et selskap eid av Viken og selskapet har «produksjon av innhold til sosiale medie-plattformer og andre plattformer, ta på seg reklame- og sponsoroppdrag, og alt som naturlig står i forbindelse med dette» som sitt vedtektsfestede formål. Innholdet som selskapet produserer, knytter seg til Vikens hverdagsliv og publiseres i flere ulike sosiale medier. Virksomhetens kjerne er deltakelse i videoklipp som enten redigeres eller sendes live der Viken ofte er med andre påvirkere, som for eksempel Brevik. Formålet med innholdet er å skape interesse og engasjement blant Vikens følgere, med den konsekvens at skillet mellom privatpersonen og selskapet mer eller mindre viskes helt ut. Utgangspunktet for vurderingen er at Viken må identifiseres med selskapet når han bedriver aktivitet som knytter seg til selskapets alminnelige virksomhet, slik som produksjon av videomateriale for sosiale medier.

- (89) Selskapet anfører at det er vennskapet mellom Viken og Brevik som har dratt selskapet Viken Underholdning inn i saken, ved at Viken ved enkelte anledninger har deltatt i livesendingene. Deltakelsen har ifølge selskapet bare vært selvstendig underholdning mellom Brevik og Viken, og ikke som ledd i noen markedsføring. I forlengelsen av den manglende tilknytningen mellom Viken Underholdning og de øvrige partene understreker Viken at verken han eller selskapet har mottatt inntekter i forbindelse med aktiviteten Schpell bedriver. Selskapet anfører at det manglende samarbeidet er avgjørende for vurderingen av medvirkningskriteriet.
- (90) Medvirkningskriteriet har etter sin ordlyd et ubestemt, men omfangsrikt innhold og omfatter en betydelig mengde typer av delaktighet. I forarbeidene er det presisert at «de fleste som har en direkte rolle i markedsføringen, og som markedsfører eller bidrar til markedsføringen, vil være omfattet av forbudet», jf. Prop. 220 L punkt 9.1.5. Det er presisert i samme punkt at regelverket ikke skiller mellom hovedansvarlig og medansvarlig. I forarbeidene punkt 9.4.2 står det videre at «det er ikke nødvendig at markedsføringen skjer mot betaling eller annen form for godtgjøring, for at det regnes som markedsføring av pengespill. All aktivitet som iverksettes for å fremme omsetningen av pengespill er i utgangspunktet omfattet». Viken er, i likhet med Brevik, en norsk påvirkner, og hans tilstedeværelse i livesendingene bidrar til å trekke flere personer til kanalene. Dette fremmer omsetningen av pengespillene ved å øke nedslagsfeltet for den ulovlige markedsføringen. Viken har samlet sett en mindre fremtredende rolle enn Brevik i markedsføringen på Schpell. Like fullt er han en del av markedsføringen gjennom sin tilstedeværelse i enkelte livesendinger, og ved å være kledd i markedsføringsartikler fra Schpell. Han deltar aktivt i flere av livesendingene, og bidrar der til en opphøysende stemning. Dette gjør videoene mer publikumsvennlige og bidrar til å skape et positivt inntrykk av gambling som videre fremmer omsetningen av pengespill.
- (91) Lotterinemnda har etter dette kommet til at Viken Underholdning har medvirket til ulovlig markedsføring av pengespill som ikke har tillatelse i Norge i strid med pengespilloven § 6 andre ledd bokstav a.

Grunnlovens vern av ytringsfriheten

- (92) Klagerne har fremholdt at vedtaket ikke hensyntar ytringsfriheten vernet i Grunnloven § 100. Nemnda vil påpeke at kommersielle ytringer ikke befinner seg i kjernen av ytringsfriheten, og viser til at dette gjelder en bransje som er underlagt et strengt kontrollregime, satt for å ivareta hensynet til å forebygge problematisk spilleatferd og andre negative konsekvenser av pengespill, jf. Meld. St. 12 (2016-2017) punkt 8.2. Grunnlovens vern av ytringsfriheten beskytter følgelig ikke den ulovlige markedsføringen i denne saken.

Senderlandsprinsippet

- (93) Klager har vist til at vedtaket er i strid med EØS-regelverket og det såkalte senderlandsprinsippet fordi sendingene er fra et utenlandsk selskap til et utenlandsk publikum. Senderlandsprinsippet innebærer at en tilbyder av audiovisuelle tjenester bare skal være underlagt jurisdiksjonen i det landet de er etablert eller sender fra, jf. Europaparlaments- og rådsdirektiv 2010/13/EU av 10. mars 2010 om samordning av visse bestemmelser om tilbud av audiovisuelle medietjenester, fastsatt ved lov eller forskrift i medlemsstatene (direktivet om audiovisuelle medietjenester, AMT-direktivet) fortalepunkt 34.

- (94) Lotterinemnda viser til at det ligger til statens forvaltningsorgan på medieområdet, Medietilsynet, å vurdere forhold som omhandler lov av 4. desember 1992 nr. 127 om kringkasting og audiovisuelle bestillingstjenester (kringkastingsloven), jf. § 2-1 fjerde ledd. Dette inkluderer i utgangspunktet også forhold knyttet til AMT-direktivet.
- (95) Ettersom markedsføring av pengespill er delvis koordinert i AMT-direktivet har nasjonalstatene handlingsrom til å gjennomføre nasjonale tiltak overfor pengespillreklame fra andre EØS-land. Dette følger motsetningsvis av direktivets artikkel 3 og av det reviderte AMT-direktivet (Europaparlaments- og rådsdirektiv (EU) 2018/1808 av 14. november 2018 om endring av direktiv 2010/13/EU om samordning av visse bestemmelser, fastsatt ved lov eller forskrift i medlemsstatene, om utøvelse av audiovisuelle medietjenester (direktivet om audiovisuelle medietjenester) i lys av endrede markedsforhold) fortalepunkt 10. Forhold knyttet til markedsføring av pengespill hører til Lotteritilsynet og Lotterinemndas kompetanse som ansvarlig myndighet på pengespillområdet, jf. pengespilloven §§ 24 og 29.
- (96) Under alle omstendigheter er Lotterinemnda av den oppfatning at klager ikke kan påberope seg vern i henhold til AMT-direktivet. Det fremgår av AMT-direktivet (norsk oversettelse) artikkel 1 at «[i] dette direktiv menes med:

[...]

(d) «tilbyder av medietjenester» den fysiske eller juridiske person som har redaksjonelt ansvar for valget av audiovisuelt innhold i den audiovisuelle medietjenesten, og som bestemmer hvordan dette skal tilrettelegges»

- (97) Det er på det rene at den hovedsakelige virksomheten til Schpell er å markedsføre ulike former for internett-baserte pengespill. Det fremgår eksplisitt av fortalen til AMT-direktivet, avsnitt 22, at pengespilltilbydere faller utenfor virkeområdet til direktivet. At Schpell på sin hjemmeside har tatt med en lenke til enkelte videoer hvor blant annet Brevik spiller pengespill, kan ikke endre på dette. Videre bemerker nemnda at opplasting på sosiale medier, via eksterne tilbydere av medietjenester heller ikke gir opphav til påberopelse av senderlandsprinsippet. Det vises i denne sammenheng til AMT-direktivets fortalepunkt 25 hvor det uttales at:

«Begrepet «redaksjonelt ansvar» er avgjørende for å definere rollen til tilbyderen av medietjenester og derfor for definisjonen av audiovisuelle medietjenester. Medlemsstatene kan ytterligere spesifisere sider ved definisjonen av redaksjonelt ansvar, særlig begrepet «faktisk kontroll», når de treffer tiltak for å gjennomføre dette direktiv. Dette direktiv bør ikke berøre ansvarsfritakene fastsatt i europaparlaments- og rådsdirektiv 2000/31/EF av 8. juni 2000 om visse rettslige aspekter ved informasjonssamfunnstjenester, særlig elektronisk handel, i det indre marked («Direktivet om elektronisk handel»). For dette direktivs formål bør definisjonen av tilbyder av medietjenester ikke omfatte fysiske eller juridiske personer som bare overfører programmer der det redaksjonelle ansvaret ligger hos tredjemann.»

Anførsel om brudd på diskrimineringsloven

- (98) Klagerne har også fremholdt at vedtaket er diskriminerende i medhold av likestillings- og diskrimineringsloven § 6. Nemnda oppfatter dette som et spørsmål om regulering og ikke et spørsmål om håndhevelsen av gjeldende regelverk. Lotterinemnda behandler i alle

tilfeller klager over enkeltvedtak fattet med hjemmel i pengespilloven, jf. pengespilloven § 29 Det er nemndas vurdering at det ligger utenfor nemndas myndighetsområde å ta stilling til denne problemstillingen. Spørsmål om diskriminering kan eventuelt rettes til Diskrimineringsnemnda.

Konklusjon

(99) Lotterinemnda har etter dette kommet til at Tiergarten Marketing Ltd, Baris Entertainment AS og Viken Underholdning AS har brutt forbudet mot å markedsføre pengespill som ikke har tillatelse i Norge, jf. pengespilloven § 6. Lotterinemnda har heller ikke funnet at det foreligger feil ved saksbehandlingen hos Lotteritilsynet som har påvirket resultatet i saken.

(100) Lotterinemnda finner etter en konkret vurdering av sakens opplysninger at Lotteritilsynets vedtak 30. januar 2024 skal opprettholdes.

Vedtak

Klagen tas ikke til følge.

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur